

Valdības Vēstnesis

Valdības Vēstnesis sākot no 1. janvāra:
Sagatoti ekspedīcijā:
1 lats 50 sant.
Pievērtot māji un pa pastu:
1 lats 80 sant.
Izdevumu numuru: sagatoti 6
Ekspedīcija 7

Latvijas valdības
iznāk katru dienu, izņemot
Redakcija:
Rīgā, pili Nr. 2. Tel. Nr. 9-89
Runas stundas no 11—12

oficiālais laikraksts
svētdienas un svētku dienas
Kantoris un ekspedīcija:
Rīgā, pili Nr. 1. Tel. Nr. 9-57
Atvērts no pulksten 9—5

Sludinājumu maksa:
a) Neapstuldinājumi līdz 30 vien-
slēdīgām rindām 3 lat. 60 sant.
par katru tālāku rindām 12
b) citām iestādēm un amata per-
sonām par katru vienslēdģu
rindām 16
c) privātiem par katru vienslēdģu
rindām 20

Piektdien, 11. maijā 1923. g.

Sestais gads

Latvijas Sargs* izdošanas
turpināšanu.

Valdības rīkojumi un pavēles.

Rīkojums.
Kopējā ar senāta administratīvā de-
partamenta lēmumu š. g. 9. maijā, ar
senāta apturējis iekšlietu ministra
2. maija lēmuma izpildīšanu par
valdības „Latvijas Sargs” izdošanas
turpināšanu,
lēmumu: atļaut turpināt laikraksta
„Latvijas Sargs” izdošanu.
Iekšlietu ministra vietas izpildītājs
A. Birznieks.
Senāta biedrību nodaļas vadītājs
K. Vilde.

Paziņojumi jūrniekiem
Valdības departamenta hidrografiskās
daļas izdoti.
1923. g. 9. maijā. Nr. 5.

Policijas uzraudzības pēc vācu kartēm.
Kartes ir par rād. no 0° līdz 360° un
tās sektora robežas uzdotas no jūras.
Tās saredzamība skaidrā laikā ir no-
bēta pēc uguns stipruma.

Sekošas uguns-kaučēju bojas ir atkal
izlikas:
Pie Rīgas uz apmēram 57° 05,1' N,
23° 59,2' O.
Pie Ovižas (Lyserort) uz ap-
mēram 57° 38,6' N, 21° 36,2' O.

Sekošas jūras zīmes (stoderes) ir
atkal izlikas:
Pie Liepājas dienvidu stodere uz
apmēram 56° 32,0' N, 20° 58,4' O,
56° 34,7' N, 20° 55,7' O.

Pie Ovižas (Lyserort):
Ziemeļu stodere uz apmēram:
57° 36,3' N, 21° 36,2' O
57° 37,1' N, 21° 36,2' O

Dienvidu stodere:
57° 38,1' N, 21° 36,7' O
57° 38,1' N, 21° 37,1' O

Pie Salacgrīvas uz apmēram
57° 45,2' N, 24° 21,1' O ir uz Sa-
lacgrīvas upes iztekas kreisā krasta
vētras signālu stacija ierīkota. Si-
gnāli tiek uzvilkti uz koka masta.

Rīgā, 1923. g. 9. maijā. Nr. 2663.

Hidrografiskās daļas priekšnieks K. Purms.
Darbvedis K. Robežnieks.

Valdības departamenta patentu valde.

Patentam uz rūpniecības likuma II.
pantā 137. pantā, par preču zīmēm, pa-
tents izdots apliecības par sekošo
preču zīmju vienīgo lietošanas tiesību.
Pirmāi „N. Kjaergaard Jensen's tek-
stila ķemiste Fabrik”, Odensē un Kopen-
hāgenā, Danijā — burti „N. K. J.” —
patentam uz stera krāsai, sviesta krāsai,
patentam uz tabletiem, piena rūgšanas līdzē-
kiem.

Patentam uz rūpniecības likuma II.
pantā 137. pantā, par preču zīmēm, pa-
tents izdots apliecības par sekošo
preču zīmju vienīgo lietošanas tiesību.
Pirmāi „International Harvester Company, Chi-
cago, Amerikas Savienotās valstis —
burts „Cormik”, lauksaimniecības ma-
šīnai.

Patentam — vārds „Deering” —
mašīnai.

Patentam — zīmējums (arkls) un
vārds „P. & O.” lauksaimniecības
mašīnai.

Valdības iestāžu paziņojumi.

Pasta ziņas.
Atvērta pasta palīga nodaļa „Aiz-
upe” visām pasta operācijām, Talsu
apriņķī, pie Aizupes pagasta valdes,
20 verstes no Sabīles.

Pasta palīga nodaļa „Litene” iz-
dara visas pasta operācijas.

Pasta un telegrafa virsvalde.

Aizrādījums.
Tiešo nodokļu departaments aizrāda,
ka ar š. g. 11. maija sākot departamenta
V. nodaļa ar iesākuma nodokļa un trak-
tiežu un viesnīcu nodokļa darbvedībām
atradīsies lielā Pils ielā Nr. 13/15, otrā
stāvā.

Notices to mariners
published by the Hydrographic Section
of the Marine Department.
Riga, 9th May 1923. Nr. 5.

Positions from German charts. Bearings
are true and in degrees from 0° to 360°,
and those relating to lights are from
seaward. Visibility of lights in clear weather
as limited by the intensity of light.

7) Following light and whistle buoys
are placed again.

Rīga approximate position Lat.
57° 05,1' North, Long 23° 59,2' East.
Liserort approximate position
Lat. 57° 38,6' North, Long 21° 36,2'
East.

8) Following seamarks are placed again
near Libau a south sparbuoy Lat.
56° 32,0' North, Long. 20° 58,4'
East, a south sparbuoy Lat. 56° 34,7'
North, Long 20° 55,7' East.

Near Liserort:
a East sparbuoy Lat. 57° 36,3' North,
Long 21° 36,2' East
a East sparbuoy Lat. 57° 37,1' North,
Long 21° 36,2' East

a South sparbuoy Lat. 57° 38,1' North,
Long 21° 36,7' East
a South sparbuoy Lat. 57° 38,1' North,
Long 21° 37,1' East.

9) Salacgrīva (Salis). At the
left side of the river Sala there is
erected a storm signal. The signals
will be hoisted on a wooden mast,
approximate position
Lat. 57° 45,2' North,
Long. 24° 21,1' East.

Tam pašam — vārds „International”
— tam pašam precēm.

Tam pašam — monogramu „J. H. C.”
— tam pašam precēm.

„The Evan-Williams Company”, Ltd.,
Londonā, — zīmējums ar uzrakstu „Evan-
Williams Original Henna Shampoo” —
ziepju pulverim galvas un matu kop-
šanai — mazgāšanai.

Tabakas fabrikai „Bambus”, Rīgā —
zīmējums (sievietes galva) — šnaucai
tabakai.

Tam pašam — zīmējums un vārds
„Pikits” — tam pašam precēm.

Tam pašam — zīmējums un vārds
„Rociņa” — tam pašam precēm.

Zam. Levy, Rīgā — zīmējums ar uz-
rakstu „Santa” un „Renovator Pasta” —
apavu spodrināšanas līdzekli.

Tam pašam — zīmējums (sievietes
figura ar plivuru) — ziepēm, parfime-
rijas un kosmetiskiem līdzekļiem.

Tam pašam — zīmējums un uzrakstu
sakopojums „Valtara ziepes” — ziepēm.

Peisacham Šmūla d. Vagenheimam,
Rīgā, — vārds „Liberty” — mazgājamām
ziepēm.

Firmai „Prosvet”, Rīgā — zīmējums
un vārds „Prosvet” — konfektēm, cukur-
am, šokoladei, konditoru cepumiem un
miltiem, cukura, marcipana un augļu
levārdžumiem.

Tabakas fabrikai „Osman”, Rīgā —
zīmējums un vārds „Sultan” — papi-
rosiem.

Licht dēls un Levitans, Liepājā — zi-
mējums un vārds „V. Licht-Liepāja” —
mazgājamām ziepēm.

Ziepju pārdotavai, Apvienota Liepājas
ziepju fabrika „Olm”, Liepājā — vārds
„Sab. Olm” mazgājamām ziepēm.

Akciju sabiedrībai „Laferme” Rīgā, —
vārds „Maia” — papirosiem.

De Nordiske Fabrikers De. No. Fa.
Aktieselskap av Kristianiā, Norvegijā —
vārds „De-No-Fa” — dažādām precēm.

Pēteram Mainc, Talsos — zīmējums
un vārds „Alfa” — sviestam.

Société Anonyme „Parfumerie Houbi-
gant”, Parīzē, Francijā — zīmējums (sie-
vietes galva) ar uzrakstu „Le Parfum
Ideal Houbigant” — visiem parfimerijas
un ziepju vārtavas ražojumiem, šmūn-
kiem.

Tam pašam — vārds „Coeur de
Jeaneze” — visām parfimerijām, ziepju
vārtavas ražojumiem, šmūnkiem.

Tam pašam — vārds „Houbigant” —
visiem parfimerijas un ziepju vārtavas
ražojumiem, šmūnkiem, tualetes priekš-
metiem.

Tabakasveikalam „Gustav Lindeberg”,
Rīgā — zīmējums ar burtiem „G. L.” —
tabakas izstrādājumiem.

Tam pašam — trīsstūrains etiķete ar
burtiem „G. L.” — tam pašam precēm.

Tirdzniecības sabiedrībai „Johan Maria
Farina”, Ķelne, Vācijā — zīmējums ar
uzrakstu sakopojumu „Johan Maria
Farina Farina 1709” — Ķelnes ūdenim.

Frederiksberg Metalvarefabrik, Kopen-
hāgenā — zīmējums ar monogramu
„F. M.” — spiestām un āmarotām
dzelzs vai tērauda precēm.

Pamatojoties uz rūpniecības likuma
2. daļas 5. nodaļas 140. pantu, 2. p.
noteikumiem, skaitāmas par nederīgām
sekošas apliecības par preču zīmju vie-
nīgo lietošanas tiesību:

Apliecība Nr. 7 — izdota 1922. g.
31. janvārī Alfonsam Julīsam Šrēderam,
Rīgā, uz preču zīmi zem nosaukuma
„Veni-Vici”.

Apliecība Nr. 10 — izdota 1922. g.
31. janvārī, krāsas fabrikai „Star”, Rīgā,
uz preču zīmi zem nosaukuma „Star”.

Apliecība Nr. 48 — izdota 1922. g.
4. februārī, Ernestam Mežītim, kaļķu
dedzinātavai, Rīgā — uz preču zīmi zem
nosaukuma „Vega”.

Apliecība Nr. 49 — izdota 1922. g.
1. februārī, tirdzniecības un rūpniecības
akciju sabiedrībai „Daugava”, Rīgā —
uz preču zīmi zem nosaukuma „Dau-
gava”.

Apliecība Nr. 50 izdota 1922. g. 1. fe-
bruārī Latvijas gumijas rūpniecībai „Vai-
rogs” Rīgā uz preču zīmi zem nosau-
kuma „Lauva vairogā”.

Apliecība Nr. 55 izdota 1922. g. 4. fe-
bruārī, Baltijas Konservu fabrikas sabie-
drībai „J. Johannson & J. Super”, Rīgā
uz preču zīmi „B. K. F. S.”.

Apliecība Nr. 63 izdota 1922. g. 31. jan-
varī, Kārlim Sikais, Rīgā uz preču zīmi
zem nosaukuma „K. S.”.

Departamenta direktors J. Vagels.
Patentu valdes priekšnieks J. Purics.

Meklējamo personu saraksts Nr. 101.

7610. Aronsons, Arons Benjamins d. —
iekšl. min. pašv. dep-ta kaja gūst. un
bēgļu nodaļas 1923. g. 21. apr. raksts
Nr. 120180 ar iekšl. ministra biedra š. g.
11. janvāra lēmumu sodīts ar 60 Ls vai
14 dienām aresta, par neatjautu robežas
pāriešanu. — Izpildīt lēmumu, soda
naudu iemaksāt Latvijas bankas nodaļā
uz iekšl. m. p. d. e. Nr. 16 § 57 un
oriģināl kviti piesūtīt bēgļu nod. Makrāt
nespējas gadījumā izpildīt aresta sodu
un paziņot bēgļu nodaļai.

7611. Apsīts, Žanis, pied. pie Ķeme-
riem, Rīgas apr.; vidēja auguma, gaišiem
matiem, ūsas gaišākas par matiem, kal-
nēju gaišu seju, noziģuma izdarīšanas
brīdī 1922. g. septembra mēnesī ģērbies
pelēkās ar brūnu — biksēs un žaketē.
Nesē pirms tam atbraucis no Krievijas
1922. g. sept. mēnesī. Išu laiku dzīvo-
jis Tukuma apr., Tumes pag., Vādzem-
nieku mājās. — Tukuma apr. mirties-
neša 1923. g. 18. apr. raksts Nr. 905,
apv. sodu lik. 581. p. 1. d. — Paziņot
dzīves vietu meklētājam.

7612. Bumanis, Lūdviģis Kārļa d.,
17 g. vecs, vidēja auguma, ieguļau
ģīmi, zilām acīm, gaišiem matiem un uz-
acīm, ģērbies angļu kaja mētelī, kājās
šnorzābaki. — Tukuma apr. mirtiesneša
1923. g. 18. apr. raksts Nr. 905, apv.
sodu lik. 581. p. 1. d. — Paziņot dzīves
vietu meklētājam.

7613. Bulats, Jānis Pēteris d., bij.
Vidzemes papildu bataljona karēivis,
dzim. 1890. g. Cēsu apr. Saikavas pag.
pilsonis, dzīves vieta Sarkaņu pag. Libie-
šos, latvietis, luterietis, neprecējies, zem-
kopis. — Kaja tiesas priekšsēdētāja
1923. g. 18. apr. raksts Nr. 1075, apv.
kaja sodu lik. 128., 129. un 134. p. p.
un sodu lik. 448. un 440. p. p. — Ņemt
policijas uzraudzībā un paziņot.

7614. Baumanis, Jānis Pēteris d., dzim.
1881. g. 10. jūlijā, pase Nr. 13852,
izdota no Jelgavas prefekta, pēdējā dzī-
ves vieta Ventspilī. — Ventspils pilsētas
policijas I. iecirkņa priekšnieka 1923. g.
10. aprīļa raksts Nr. 1884, apv. zādzībā. —
Apcietināt un ieskaitīt Ventspils apriņķa
izmeklēšanas tiesneša rīcībā.

7615. Eilks, Pēteris Rudolfa d., dzim.
1901. g. 20. janvārī, Rīgas pilsonis, pē-
dējā dzīves vieta Cēsis, Lauciņos —
Cēsu apriņķa priekšnieka 1923. g. 17.
aprīļa raksts Nr. 5013, sodīts par sabie-
driska miera un kārtības traucēšanu
publiskā vietā ar 2 latiem, vai 1 dienu
aresta. — Paziņot dzīves vietu.

7616. Freiman, Emīlija 13 g. veca,
Rīgas pilsonē, agrāki dzīvoja pie savas
mātes Līzētes Freiman, šķirtas Rentovic,
dzim. Treiņis, Jelgavā, Skrīveru ielā Nr. 32,
no kurienes pēc ievāktām ziņām pār-
gājušas uz Rīgu. — Bauskas apriņķa I.
iecirkņa mirtiesneša 1923. g. 5. aprīļa
raksts Nr. 1297, apv. sod. lik. 572. p. —
Paziņot dzīves vietu.

7617. Gravenieks, Emīlija-Mina Jē-
kaba m., agrāk dzīv. Liepājā, Loču ielā
Nr. 7. — Priekšles-Vainodes iec. mirties-
neša 1923. g. 12. aprīļa raksts Nr. 394,
apv. sod. lik. 581. p. — Apcietināt un
piesūtīt.

7618. Kolesnikovs, Fedors Klementija
dēls, pēdējā dzīv. vietā Pustinas pag.
Kūnsaun sādžā. — Daugavpils apr. p. k.
1923. g. 16. februāra lēmums Nr. 826,
sodīts ar 10 Ls vai 5 dienām aresta, par
uzturēšanos Latvijā bez dokumentiem. —
Izpildīt lēmumu un paziņot.

7619. Kelmeisters, Kārlis Liba dēls,
dzim. 1890. g. 12. februārī, Mazstraupes
pag. pilsonis. — Valmieras apr. 2. iec.
izmeklēšanas tiesneša 1923. g. 20. apr.
raksts Nr. 1692, apv. sod. lik. 51., 499.
1. un 2. d. — Apcietināt un ieskaitīt
meklētāja rīcībā.

7620. Konstantinovs, Pēteris Jakima
dēls, 18 g. vecs, Preiļu pag. pilsonis. —

Talsu iec. mīrtiesneša 1923. g. 31. marta raksts № 106, apv. sod. lik. 581. p. — Apcietināt un piesūtīt meklētājam.

7621. Legzdīņš, Frīdrihs Frīdriha dēls, — bij. Skujenes komandanturas leitnants, dzim. 1886. g. 13. maijā, Intericigs, neprecējos Jelgavas apr., Mežamīžas pag. pilsonis. — Kāja tiesas priekšsēdētāja 1923. g. 18. aprīļa raksts № 1079, apv. kaja sod. lik. 145. p. — Nemt policijas uzraudzībā un paziņot meklētājam.

7622. Līliefelds, Maksis Kārļa d., 19 g. vecs, vidēja auguma, apaļu gimi, zilām acīm, gaišiem matiem un uzacīm, līlavas nepilngadīgo zemkopības un amatniecības kolonijas audzēkņis, gērbies angļu kaja mētelī, kājās šnorzābaki. — Tūkuma apr. mīrtiesneša 1923. g. 18. apr. raksts № 905, apv. sodu lik. 581. p. 1. d. — Paziņot dzīves vietu meklētājam.

7623. Lācis, Augusts Kārļa d., dzim. 1896. g. 24. sept., Valkas apr., Palsmanes pag. pilsonis. — Valkas apr. 2. iec. izmeklēšanas tiesneša 1923. g. 31. marta raksts № 1601, apv. sodu lik. 51. un 499. p. p. 1. d. 4. pkt. un 2. d. — Paziņot dzīves vietu meklētājam.

7624. Pidiķis, Augusts Jāņa d., dzim. 1876. g. 24. augustā (v. st.), Valkas apr., Alsviķu pag. pilsonis. — Valkas apr. 2. iec. izmeklēšanas tiesneša 1923. g. 31. marta raksts № 1606, apv. sodu lik. 585., 589., 51. un 616. p. p. 1. d. 1. pkta. — Paziņot meklētājam.

7625. Plonis, Jezups Ādama d., dzim. 1898. g. 17. jūlijā Daugavpils apr., Izvoltas pag. pilsonis. — Krustpils policijas pr-ka 1923. g. 23. marta raksts № 3356, apv. zādzībā. — Apcietināt un nodot 4. iec. Daugavpils aprīņa mīrtiesneša rīcībā.

7626. Puriņš, Jānis Augusta dēls, dzimis Rīgas apr. Līgates miestā, pied. pie Rīgas apr. Dreiliņu pag., pastāvīga dzīves vieta Rīgā, Strazdumīžā № 11, 27 gadus vecs, latvietis, luterticīgs, pēdējā laikā sastāv. dienestā, kā vecākais rakstvedis smagā artilērijas divīziona II. baterijā, no karienes dezertējis. — Latgales apgabaltiesas kriminālnodajas 1923. g. 14. aprīļa raksts № 6400, apv. sod. lik. 578. p. 3. d. — Apcietināt un ieskaitīt Latgales apgabaltiesas rīcībā.

7627. Rozenovskis, Jāzeps, Ilkstes apr., Lašu pag. pilsonis. — Jelgavas prefekta 1923. g. 12. aprīļa raksts № 1053/1, apv. par sabiedriska miera traucēšanu piederušā stāvokli. — Paziņot dzīves vietu meklētājam.

7628. Simanis, Eduards Jāņa d., dzim. 1902. g. 25. martā (v. st.), Čigaus. (Pazīmes nav zinamas). — Valkas apr. 1. iec. izmeklēšanas tiesneša 1923. g. 16. aprīļa raksts № 955, apv. sod. lik. 185. p. — Apcietināt un nogādāt meklētāja rīcībā.

7629. Stroth, Alberts-Emils Heinricha dēls, 38 g. vecs, Hamburgas brīvpilsētas pilsonis, sevišķas pazīmes nav zinamas. Stroth atrodas ārzemēs un slēpjas no iepriekšējās izmeklēšanas. — Rīgas 6. iec. izmeklēšanas tiesneša 1923. g. 14. apr. raksts № 737, apv. kr. sod. lik. 430. p. 1. d. un 279. p. 1. d. 1. pkta un 2. d. — Nogādāt spaidu ceļā meklētāja rīcībā.

7630. Telzners, Izraels Moza d., apm. 36 g. vecs, Ludzas apr. pilsonis, Latvijas ārzemes pase № 14868, izdota Rīgā 1922. g. 24. oktobrī, līdzšinējā dzīves vieta Rīgā, Elizabetes ielā № 91/93, dz. 4. — Rīgas 1. pils. iec. izmeklēšanas tiesneša 1923. g. 17. aprīļa raksts № 258, apv. krim. sod. lik. 574. p. 2. d. — Apcietināt un nogādāt meklētāja rīcībā.

Papildinājums.

„Valdības Vēstnesī” № 139/22. g. meklējamo personu sarakstā № 49, kārtas № 5455 — publicētais Kārlis Pēteris d. Tkačonoks — tiek meklēts arī no Rīgas apgabaltiesas 13. iec. izmeklēšanas tiesneša, ar viņa š. g. 21. aprīļa rakstu № 878. Atrāšanas gadījumā Tkačonoku apcietināt un nogādāt Rīgas 13. iec. izmeklēšanas tiesneša rīcībā.

Rīgā, 1923. g. 28. aprīlī. № 20758.

Administratīvā departamenta
direktors J. Ieva.
Iekšējās apsardzības pārvaldes
priekšnieks J. Garozīņš.

Par 1. maija notikumiem.

(Iekšlietu ministra P. Berga runa Saeimas sēdē 4. maijā uz iesniegtu jautājumu.)

Deputātu kungļ!

Es jūtos spiests jau šodien atbildēt, tāpēc ka man par nožēlošanu nav iespējams palikt Rīgā ilgāki kā līdz rīt vakaram, lai nogaidītu to laiku, kurš paredzēts kārtības rullī priekš atbildes došanas. Man pie tam jāatvainojas, ka mana atbilde šodien nevarēs būt sevišķi izsmejoša, pirmkārt tāpēc, ka atbildi nav varēts pietiekoši sagatavot un otrkārt tāpēc, ka mans veselības stāvoklis man neļauj garu runu turēt un arīdzan neļauj runāt pietiekoši skaļi. Par to atvainodamies es atļaušos piegriesties tā jautājuma būtībai. Notikums līdzīgs tam, kas nāca priekšā šī gada 1. maijā, nav bez precedentiem. Taisni gadu atpakaļ līdzīgs, tikpat bēdīgs notikums ir noticis arīdzan uz tā paša esplanades laukuma. (Sauciens no vietas: ļoti bēdīgi!) Ja jūs domājat, ka tas ir priecīgs notikums, tad atļauju jums priecāties. Tas apstāklis, ka tamlīdzīgas lietas ir nākušas priekšā gadu atpakaļ, lika man piegriest sevišķu vērību 1. maija svinībām un spert tos soļus, ciktāju tie no manis ir atkarīgi, lai tamlīdzīgus notikumus novērstu. Sakarā ar to es uzaicināju to personu, kuras rokās Rīgā atrodas policijas spēks, devu viņam noteiktus aizrādījumus, ka socialdemokratu gājiens, manifestācija un demonstrācija ir legāli atļauti, ka te būs gājiens un sapulce, kas ir sargājami likumīgā kārtībā. Pie tam es uzstādīju jautājumu, vai viņa rīcībā ir pietiekošs spēks, lai novērstu ikvienu traucējumu, kas varētu notikt šim gājienam un šai sapulcei. Atbilde ne vienreiz vien, bet vairākkārtīgi man tika dota, ka nekas tamlīdzīgs, kā pagājušā gadā, notikt nevar, ka policijas spēks ir pilnīgi pietiekošs, lai tamlīdzīgas lietas novērstu. Bet tā sakot, priekš katras apmierināšanās, bija arī gādāts un stāvēja gatavībā militārais spēks, ja tas būtu vajadzīgs, kaut gan bija pilnīga pārliecība par to, ka vajadzības nebūs.

Pēc visa tā, kad visi šie solījumi un apgalvojumi bija doti, valdība resp. ministru prezidents un iekšlietu ministrs deva zināmu paziņojumu sabiedrībai par to, ka nav iemesla šaubīties par kārtību, ka nekādas nekārtības nedz arī kādi uzbrukumi nav gaidāmi. Ministru prezidents un iekšlietu ministrs deva šo aizrādījumu sabiedrībai ar pilnīgāko pārliecību, ka te apstākļi par kārtības uzturēšanu ir uvertēti un nosvēti pareizi. 1. maija rītā man bija sevišķs pārsteigums, lasot kādā laikrakstā zem vispārēja virsraksta „valdības aizrādījums”, nevien šī valdības aizrādījuma tekstu un parakstus bet arī šīs avīzes prātojumu par to, ka pārā esot bijuši gadījumi, kad pūlis, nebūdam apmierināts ar to cenzuru, kādu izdrija socialdemokratu runām administrācijas priekšstāvji, esot bijis spiests uzņemt to cenzuru un pats ar saviem spēkiem, neatkarīgi no administrācijas darbības, nodibināt to kārtību, kādu šī svarīgā instance — tas pūlis atradis par vajadzīgu. Arī šogad tamlīdzīga cenzura varot tikt ņemta pūļa rokās un tā tad varot būt sagaidāmi arī notikumi līdzīgi pērnajiem. Lasot šādu prātojumu, protams, man radās zināmas bažas par to, ka tomēr mēģinājumi traucēt kārtību varētu notikt. Bet iepriekšējie apgalvojumi, ka policijas spēki ir pietiekoši, lai laikā šādus mēģinājumus novērstu, mani uzturēja pārliecībā, ka kārtības traucējumi tiks novērsti ļoti ātri. Pārejot pie notikumiem uz esplanades, kādi viņi tur bija izvirzījušies, man jākonstatē, ka tam gājienam, kurš bija atļauts, ka tai sapulcei, kura bija legāli atļauta, tani brīdī, kad neviena runa vēl nebija atskanējuse, tā tad vēl nebija pat iestājies tas moments, kura iestāšanās gaidīja tā avīze, par kuru es runāju, kad pūlim būtu jācenzē tās runas, kuras uz esplanades tiktu turētas, tani momentā kad vēl tādas vajadzības nebija, jo pašu runu vēl nebija, ir sācies uzbrukums šim legālam gājienam, šai legālai sapulcei. Visas tās ziņas, kuras man līdz šim ir izdevies ievākt, kā arī ziņas, kuras dabūjam, ja piegriežamies laikrakstu korespondentu liecībām, kuras ir parādījušas, ņemot tās no laikrakstiem, kuriem šini strīdū nav ne mazākā iemesla būt partējskiem par labu socialdemokratiem un viņu gājienam, visas tās liecina, ka uzbrukums ir sācies nevis no socialdemokratiem tam pūlim, tiem ļaudīm, kas

bija uz esplanades, bet ir sācies no pūļa socialdemokratiem. Mēs lasām „Latvi”, ka pēc tam — tikai pēc tam — kad Bruno Kalniņš dabūjis ar akmeni krūtīs, viņš ir sācis uzbrukt tam pūlim, no kura šis akmens nācis. To pašu mēs lasām arī avīzē „Rigasche Rundschau”. Man jāatzīmē tā sevišķā patiesības mīlestība, kura ir parādījusī avīzē „Brīvā Zeme”, kura vienu teikumu ir izkasījusī, izdzēsusi no savas lapas, bet kurš ir ļoti viegli izlasāms. Tur stāv rakstīts, ka Bruno Kalniņš nodzīts no tribīnes ar smirdošām gāzēm. Šo izkasījumu es varu štādīt priekšā un šo tekstu, kurš ir izkasīts nemākslīgi, var izlasīt ikviens, arī Klives kungs. Tā tad uzbrukums socialdemokratiem bija sācies un socialdemokrati ir gājuši pretuzbrukumā. Vai socialdemokrati to daridami ir ieturējuši tās robežas, kuras vajadzēja ieturēt, lai tas neizvērstos par asiņainu sadursmi? Man jāliecina, ka atsevišķi socialdemokratu gājiena dalībnieki šo mēru nav ieturējuši. Man jāpiezīmē, ka tās resnās ādas pipkas ar sviņu galā, kuras ir bijušas vienam otram socialdemokratu gājiena dalībniekam, ir atradušās viņu rokās bez pienācīgas atļaujas. (Sauciens pa kreisi: „Vai pipkām arī vajaga atļaujas?”) Neviena pipka nebija atļauta, bija atļauti nelieli steki kā tas ir ielikts atļaujā, kas ir dota. Tādas pipkas atņemtas trīs vai četras. Šis ierocis socialdemokratu gājiena dalībnieku rokās atradās nelikumīgi, viņu lietošana ir bijusi nelikumīga un tām personām, kas šo ieroci ir lietojušas būs jāatbild tiesas priekšā.

Tājak izmeklēšana rādīs, vai tas pretuzbrukums ir bijis izsaukts no nepieciešamības. Par šo momentu nav vēl pietiekošas skaidrības. Ir viens aizrādījums, ka uzbrukums iesākts pēc tam, kad runātāju tribīne sāka apmētāt ar pudelēm un smirdošām gāzēm un pretdemonstranti mākušies vīrsū socialdemokratu sapulcei ar runām. Otrs aizrādījums ir šāds: tai momentā, kad socialdemokrati gājuši pretuzbrukumā, tai pašā momentā Rīgas prefekts ir virzījis otru kārtībuieku ķēdi, ar kuras palīdzību varbūt tiktu novērstas tājakas sadursmes. Tas varbūt varēja notikt ka pretuzbrucēji neredzēja šo kārtībuieku ķēdes virziēnos. Es saku, šis moments ir ļoti svarīgs un viņas noskaidrošanai vajadzēs izmeklēšanu vēl turpināt. Tājak man jākonstatē, ka pie sadursmju likvidēšanas un novēšanas policijas atsevišķi ierēdņi nav izturējušies pietiekoši objektīvi. Man jākonstatē, ka likvidējot šo sadursmi, policija savus spēkus ir virzījuse galvenām kārtām pret socialdemokratu gājiēna dalībniekiem un mazāk pret pretdemonstrantiem. (Sauciens no socialdemokratiem: Nemaz.) Tas nav pareizi, jo ir konstatēts, ka ļoti stipri mēģināts apturēt pretdemonstrantu uzbrukumu, pie tam daudz policijas ierēdņi ir uzstājušies pret pretdemonstrantu uzbrukumiem ar pilnīgu viriškību un pilnīgu pienākumu apziēnu. (N. Kalniņš no vietas: Vai kāds ir arestēts?) Tūlī atbildēšu. Pie tam šie policijas ierēdņi ir likuši uz spēli pašī savas dzīvības un tā pasargājuši socialdemokratu atpakaļgājiēnu no asiņainām sadursmēm. Bet man atkal jāsaka, ka ir pareizs Nīk. Kalniņa starpsauciens, ka nav nevienus protokols sastādīts par tām personām, kuras traucējušas socialdemokratu gājiēnu un sapulci. Ta bez šaubām ir liēla nolaidība un trūkums policistu darbībā 1. maija dienā. Tāda ir tās lietas faktiskā puse, kāda viņa mums stādās priekšā pēc tām ziņām, kuras ir bijis iespējams savākt šajās 3 dienās, kas ir pagājušas no 1. maija. Pārejot pie šī notikuma novērtēšanas es protams nevaru pievienoties tiem kungiem no labās puses, kas atrod šo notikumu par priecīgu. Protams, ka šis notikums ir visai bēdīgs un ir visai sāpīgi konstatēt, ka mūsu valsti tiesiskā drošība nav vēl tik stipra, ka legāli un likumīgi gājiēni un sapulces varētu tikt pasargāti no uzbrukumiem. Bet kad nu mēs meklējam cēloņus, kas šos notikumus izsaukuši un meklējam pēc vainas, kas nes atbildību par šiem notikumiem, tad te jāšķīto šie cēloņi un šī atbildība. Pirmkārt bez šaubām šajos notikumos ir vainīgas atsevišķas personas, kuras nes individuālo atbildību par savu darbību. Šis atsevišķas personas, kā tie uzbrucēji, kas savas rokas pacēla pret likumīgo gājiēnu, tā arīdzan tie atgalpātāji, kuri šai gadījumā lietoja nelikumīgu priekš tam ierocēus (sauciens pa kreisi: „policija!”). Ja jūs mazliet pacietisaties, jūs dzirdēsiet manu atbildi visā visumā. Tājak bez šaubām ir individuāli vainīgi tie atsevišķie policijas

ierēdņi, kuri nav spējuši atturēties no tā, kad tas bija jādara vai arī spējuši atturēties no tā, kad tas bija jādara, par visu to individuālo atbildību ir nepieciešama vispusīga izmeklēšana, kura kabinēta valsts nolēmīs uzsākt, nodibinot šim mērķim atsevišķu komisiju. Bet protams, šī individuāla atbildība nebūt neizņem no jautājuma cēlonisko būtību. Bez šīs individuālās atbildības ir vēl arī atbilstošā atbildība un politiskā atbildība Sabiedriskā atbildība guļ uz tām personām, kuras ar savu sabiedrisko darbību ir radījušas tādu atmosfēru, kura tamlīdzīgi notikumi ir bijuši iespējami, kura varēja tādi notikumi tikt izsaukti. Ja mēs piegriežamies šiem sabiedriskiem darbiniekiem, tad protams vislielākā vaina krit uz tiem, kas pašī kā sabiedriskie darbinieki gāja tani uzbrukumā legālai sapulcei un aicināja līdzī šini uzbrukumā sabiedriskās organizācijas, kuras viņi darbojas. Tie ir tie studenti un to jauniešu pulciņu vadotāji, kas aktīvu dalību ņēmuši šai uzbrukumā. Bet varbūt lielāka vaina, varbūt daudz lielāka vaina, nekā uz šiem jauniešiem, guļ uz tiem „vecākiem”, kuriem jau galvas metas sirmas, un kuri pēc tam, kad aiz viņu muguras stāv garš sabiedrīks darbības laikmērs, pēc tam, kad viņi ir darbojušies Latvijas valsts radiēšanas laukā, tomēr pēdējā laikā ir atraduši par vajadzīgu un iespējamu pacelt savas balvas, lai apgalvotu, ka Latvijas valsti, kura ir tiesiska valsts, iespējams un pielāpams, ka kādreiz pūlis nostājas administrācijas un kārtības sargu vietā, nobīda tos pie malas. Tādi un tamlīdzīgi voļļ, tāda un tamlīdzīga uzstāšanās ir tā, kura morālistisko atbildību, ja ne pilnā mērā no jauniešu pleciem noņem, tad tomēr lielā mērā noņem to no viņu pleciem un atkļauj to uz saviem pleciem. Bez šīs sabiedriskās atbildības ir arī vēl politiskā atbildība un šo politisko atbildību nes vispirma un galvenā kārtā tās politiskās personas, kuru rokās ir atradusies mūsu policijas vadība, mūsu policijas audzināšana, policijas tiesiskās apziēnas izkopšana u. t. t. (Smieklī pa labi.) Protams, ja tas ir sevišķi smieklīgi, tad mēģinātos zināt tos iemeslus, kas padarīja kungus tik ļaunus. Vai varbūt ir domāts, ka tiesiskā apziēna policijai nav vajadzīga, vai kungi domā, ka policija nav audzināma, ka policija nav izkopjama, jeb viņi domā, ka Latvijas policija ir sasniegusi tādu pakāpi, kur var runāt vairs tikai par visaugstāko sasniegumu, kāds vien var būt. Būtu interesanti zināt, kā viņi domā. Politisko atbildību arī es, protams, uzņēmos uz sevis tiktāju, cik tāju policijas vadība un viņas organizēšana ir atradusies manās rokās trīs mēnešus no vietas. Man jāsaka, ka mūsu valsti nav lielāka un svarīgāka uzdevuma pie mūsu valsti nostiprināšanas, kā izkopt un izveidot šī visu valsts atbildīgo ierēdņu tiesisko un pienākumu apziēnu un sevišķi izkopt un izveidot šo apziēnu policijā, administrācijā. Bez šaubām, ar stingru roku ir izravējams viss tas, kur parādās prettiesiska apziēna, prettiesiskas tieksmes itīn visu valsts darbinieku starpā un sevišķi tas ir jāsaka par policiju. Bet mēs jāpiezīmē, ka šis darbs, protams, prasa ilgā laiku, šis darbs nav veicams dažos mēnešos. Un cik grūts ir šis darbs, to es grūti ilustrēt ar piemēru, kurš ir mūsu atmiņā no ļoti neilga laika. Lūdzu atminēt Bauskas notikumus. Pēc tam, kad Bauskā bija konstatēts, ka policija darbojas ar sistemātisku arestēto spīdzināšanu, pēc tam, kad bija konstatēts, ka augstāki policijas priekšstāvji izdrija nelikumīgus ierakstījumus grāmatās un naudas pārskatos; pēc tam, kad bija konstatēts, ka Bauskas apriņķa priekšnieks, pieņemdam apkopēju savai slimīstīvai, ierakstījis viņu nevis kā apkalpotāju, bet kā telefonisti un uz valsts rēķina viņu algojis, pie kam izmaksā alga nepilnā apmērā — pēc tam, kad šie ierēdņi atlaisti, atrodas preses orgāns, kurš sakarā ar šo iekšlietu ministru rīcību, atrod par iespējamu vainīgu nevis kā ir bijis iespējams, bet kā ir bijis jābūt, tās brēcošās nelikumības varēja būt tikt, bet gan vaicāja: vai nu reiz pēc tam, kad ir tādi viri atlaisti, nebūtu laiks, ka ietu arī iekšlietu ministru (G. Reinhards: „Pareizi!”) Pareizi, politikami dzirdēt. Tad es pagādīšu kamēr jūs būsiēt par iekšlietu ministru, un kam jūs, atklādami spīdzināšanas un vardarbības zieģumus, iesiet pašī un nevis atklādami noziedzniekus. N. Kalniņš: „Baudīti

Latvijas bankas nedēļas pārskats

uz 8. maiju 1923. g.

Aktīvā		Pasīvā	
Lat.	S.	Lat.	S.
Bankas naudas zīmes	1,397,400	Bankas naudas zīmes apgrozībā	20,960,000
Valsts kases zīmes	3,949,243	Pamatkapitāls	10,000,000
Valsts un monetārs	14,091,143	Termiņa noguldījumi	173,642
Valsts valūta	46,032,661	Tekoši rēķini	22,862,272
Valsts vērtsp. vērtsp.	9,830,814	Valsts rēķini	6,022,304
Valsts vērtsp. pret nodrošinājumiem	6,351,770	depozīti	18,515,728
	3,262,744	Citi pasīvi	6,381,829
	84,915,778		84,915,778

Līdz 8. maijam 3. g. apgrozībā izlaistas Latvijas bankas naudas zīmes par (divdesmit miljoni deviņi simti sešdesmit tūkstoši latu) ...
 1923. g. 7. maija Londonas biržas zelta kursa.
 1923. g. 9. maija 1923. g.

Padomes priekšsēdētājs: Ring. Kalnings.
 Galvenā direktora v.: K. Vanags.

Tā tad es saku, cik tālu atbildība gulstas uz iekšlietu ministru kabinetu savā 3. maija rīcībā, šis tiesiskās apziņas darbs mūsu administrācijā.

1. maija notikumu noskaidrojumam ministru kabinets savā 3. maija rīcībā iecelt īpašu izmeklēšanas komisiju, kura savus panākumus un slēdzienus drīzāmā darīs zināmus.

Iekšzeme.

Valsts kustības apdraudēšana.
 Pēdējo sešu mēnešu laikā ir konstatēta valsts kustības apdraudējuma, neatkarīgi no dzelzceļu kalpošanas puses:

1. Nakti no 1922. g. 19. uz 20. okt. Rīgas Olaine—Jelgava 30. versti no Rīgas jaundara no 4 sliežu savienojuma izskūvētas buļtas, no 3 savienojuma noņemti uzliktni, bet certurā uzliktni palikuši ar 1 bultu, kas ir 24 kabas. Bojājums laikā pabeigts un ceļš izlabots.

2. 1923. g. 21. martā 18. kilometri uz Rīgas—Krustpils līnijas, uz galvenā ceļa uzlikti 2 akmeņi 26 līdz 28 māršu garā. Akmeņus uzlicis vietējais iedzīvotājs 10 līdz 12 vecs.

3. 1923. g. 7. aprīlī uz Meitešes—Baukas līnijas 27. kilometri uz galvenā ceļa uzlikta jaundara uzlikti akmeņi, kas ir 10 kilometru garā. Caur šo lokomotīvu izleca no sliežu līdz izraudama bagāžas un dienesta vagonus.

4. 1923. g. 10. aprīlī uz 48. un 49. klm. Rīgas—Krustpils līnijas uz galvenā ceļa uzlikta no mezuama jaundara vairāki akmeņi.

5. 1923. g. 16. aprīlī uz Torņkalna—Jelgavas līnijas 28. verstī uz neapsargātas stacijas, starp ceļa sliežu un pārsliežu noklāju, uzlikts pildīts šrapnelu, kas izdarījis vietējiem skolēniem un citiem bojājumus.

6. 1923. g. 10. un 16. aprīļa gadījumi, kas pamanīti un sekas novērstas.

Latvija un citas valstis.

Somu viesošānās Rīgā.
 Rīgas Rīgas, 8. maijā. Somijā izveidota Baltijas valsts kluba loceklis, kas 50 personu, jaunja beigās izbrauks uz Rīgu. LTA.

Jaunās valstis.

Lietava.
 Klaipēdas autonomija.
 Rīgas, 8. maijā. Klaipēdas autonomijas ministru prezidents Galvanuskas izveidota ceremonijā izsludinājis Klaipēdas apgabala autonomiju. LTA.

Somija.
 Rīgas, 8. maijā. Ostas streiks.
 Rīgas, 8. maijā. Ostas streiks. Streikotāju vietā darbu veic vienmēr vairāk citu strādnieku. LTA.

Ārzemes.

Anglija pret Krieviju.

Līdā, 9. maijā. (Radio.) Padomju valdībai vakar iesniegtā ultimātīva rakstura nota uzsveja, ka pēdējo Krievijas ārlietu komisariāta notu tonis piespiedis angļu valdību pieņemt ļoti nopietnu vēstuli jautājumam, cik tālā vēlama un iespējama līdzšinējo nenormālo attiecību pastāvēšana abu valstu starpā un vai Anglijas prestižs nopietni cieš, ja tā arī uz priekšu ignorētu padomju valdības apziņai izaicināto izturēšanos. Lai izbeigtu patreizējo nepanesamo stāvokli, angļu valdība uzskata par vajadzīgu paziņot padomju Krievijai savas prasības. Nota atgādina, ka Anglija, noskēdējot pirms divi gadiem tirdzniecības līgumu ar Krieviju, vadījusi vēlēšanās atstāt tirdznieciskus sakarus abu valstu starpā. Šis solis liecina nevien par Anglijas vēlēšanos panākt draudzīgu saprašanos ar krievu tautu, bet arī par nopietnu gribu sniegt materiālu palīdzību Krievijas saimniecības atjaunošanai un vērtējams sevišķi augsti arī vēl tad, ka neviena no sabiedroto valstīm nebija izdarījusi padomju valdībai līdzīdu pretināšanu. Noskēdējot tirdzniecības līgumu kā Anglija tā Krievija apņēmās atturēties no naidīgas rīcības un agitācijas pret pastāvošo iekārtu abās valstīs. Anglija lojali pildījusi šo noteikumu, kurprelim padomju Krievija no paša sākuma to sistemātiski ignorējusi, kadē angļu valdība 1921. g. bija spiesta iesniegt Krievijai protesta notas; pēc tam krievu aģenti Azijā zināmā mērā ierobežojusi savā agitāciju, jo padomju valdība acīmredzot sapratusi, ka pārāk aktīva uzstāšanās varētu kaitēt tirdznieciskām attiecībām ar Angliju, kuras Krievijai ir ļoti svarīgas.

Tomēr pēdējā laikā Anglijai naidīgā agitācija atkal atjaunojusies un pieņēmusi vēl plašākus apmērus. Notā tālāk pieņemti daži spilgti piemēri no lielā skaita Anglijai zināmo fakti, kuri liecina, ka visrosīgākā lielnieciskā agitācija attīstīta Persijā, Afganistānā un Indijā. Dokumentariski pierādīts, ka sevišķi aktīvs bijis Krievijas pārstāvis Teherānā, kurš uzturējis dzīvus sakarus ar Indijas nemierniekiem. Anglijas valdībai zināmi pat naudas sumu apmēri, kuras padomju valdība sūtījusi savam pārstāvim Persijā Anglijai naidīgas propagandas piekoptānai. Angļu valdības rokās ir arī dokumentariski pierādījumi, ka padomju valdības pārstāvis Afganistānā apgādājis indiešu nemierniekus ar ieročiem un naudas līdzekļiem. Indijā arestēti komunistu agitatori un atņemti dokumenti, kuri nepārprotami liecina, ka Maskavas valdība pabalstījusi Indijas revolucionārus ar lielākām naudas summām. Lielniecīgu agitatori attīstījuši rosīgu darbību arī Ēģiptē, Turcijā, Lielbritānijas domīnijas un pašā Anglijā.

Nota uzsveja, ka Anglijas valdība nevarot atzīt par saistošu līgumu, kura noteikumus pilda tikai viena no līgumslēdzējam valstīm, turpreti otra puse to sistemātiski pārkāpj, un prasa, lai Krievija atsakās no līdzšinējām metodēm un dod Anglijai pilnu gandarījumu par līguma noteikumu neizpildīšanu.

Tāpat nota uzskaita padomju valdības varmācības pret Anglijas pilsoņiem pēdējos gados un pieprasa gandarījumu un pilnu atbildību par minētiem zaudējumiem, kā arī par Ziemeļjūrā apķīlātiem zvejas

kuģiem, pie kam, ja par atbildības sumas apmēru nevarētu panākt vienošanos, jautājuma izšķiršana jānodod Haģas starptautiskai tiesai vai kādai citai bezpartējskai šķīrētīesai. Beidzot Anglija pieprasa, lai padomju valdība ņēm atpakaļ savas aizkarošās atbildes uz angļu protestiem pret krievu garīdznieku notiesāšanu. Ja padomju Krievija nepieņems visas Anglijas prasības bez iebildumiem, Anglijas valdība uzskatīs tirdzniecības līgumu ar Krieviju par neeksistējošu. LTA.

Reparāciju jautājumā.

Līdā, 9. maijā. (Radio.) Angļu prese visā visumā plekrit valdības deklarācijās izteiktam pārmetumam Francijai un Beļģijai, kuras pasteigušās iesniegt Vācijai atbildi uz pēdējās priekšlikumiem reparāciju jautājumā un ar to darījušās neiespējamu kopīgu sabiedroto atbildi uz Vācijas piedāvājumiem, tomēr brīdina Vāciju no pārāk lielām cerībām uz sabiedroto domstarpībām.

„Manchester Guardian” uzsveja, ka Vācijas reparācijas parādi ir sabiedroto kopēja lieta, jo reparāciju jautājuma nokārtošanai, vienai kādā veidā ta notīktu, nepieciešama nevien Anglijas piekrišana, bet ta prasa arī ievērojamus materiālus upurus no Anglijas. To atzīnis arī Poankarē Londonas konferencē šī gada janvarī. Angliju nekādā ziņā nevarot ignorēt pie reparāciju jautājuma nokārtošanas. Francijas valdība varot vēst seperatas sarunas ar Vāciju par Rūras apgabala okupāciju, bet nekādā ziņā mēģināt nokārtot reparācijas problēmu bez Anglijas dalības. LTA.

Rūras apgabala okupācijas iespēds Francijā.

Berlinē, 8. maijā. Pēc franču darba ministrijas publicētiem datiem dzīves dārdzība Francijā kopš Rūras okupācijas sākuma cēlusies caurmērā par 12 līdz 14%. LTA.

Vācija.

Berlinē, 8. maijā. Prūsijas landtagā šodien komunisti turpināja obstrukciju, mēģinādami ar trokšņošanu aizkavēt debates. Priekšsēdētājs bija spiests ar policijas palīdzību izraidīt atlikušos 5 komunistus no sēžu zāles. LTA.

Krievijas pārstāvis Itālijā.

Romā, 8. maijā. Padomju valdība iecēlusi par savu oficiālo pārstāvi Itālijā kuģu Gorčakovu, kurš jau cara laikā darbojies diplomatiskā dienestā. LTA.

Briesmīga sadursme.

Londonā, 8. maijā. „Times” telegrafē no Havannas par sadursmi starp diviem pilsētas elektrisko dzelzceļu vilcieniem. 30 pasažieri nonāvēti un apmēram 50 ievainoti. LTA.

Māksla.

Nacionālais teatrs. Trešdien, 9. maijā, Blaumaņa „Uguni” viesojās Liepājas Jaunā teatra aktiers J. Šaberts. Debitanta tēlojums pārdomāts un diezgan izjūsta, bet pilnīgu Edgara attēlu š. spēja sniegt. Tēlojumā zināma vienmūlība, trūkst Edgaram tipisko pēkšņu kaisles uzliesmojumu. Viscaur bija manāma nedrošība kustībās un žestos, kas pa daļai izskaidrojama ar varbūtēju uzbudinājumu. Arī tēlotāja ne visai plaša nemodulētā balss nav šai lomai piemērota. — Viskreija lomu saslimušā R. Kalniņa vietā ar panākumiem veica Er. Rode. Izrāde bija ļoti apmeklēta. Debitantu vairākārtīgi izsauca.

Nacionālais teatrs. Plektdien, 11. maijā vēlreiz Blaumaņa „Trīnes grēki”. Sestdien, 12. maijā, pirmo reizi somu rakstnieka Alekša Kivi komediju „Kāzu braucienis”. (Ciena kurpnieki.) Komēdija ar sava tipu zīmējuma spilgtumu un gaišo humoru atgādina mūsu „Mērnieku laikus” un „Skroderdienas Silmačos”. Par lugas izrādi stipri interesējas arī somi. Uz pirmizrādi ieaicināta arī Somijas sūtniecība.

Tirdzniecība un rūpniecība.

Rīgas ostā ienākuši kuģi.

8. maijā.
 Birnā, latviešu tvaikonis, 1817 reģ. ton. brutto, no Ventpils ar kokiem.
 Rūgā, latviešu būrenieks, 70 reģ. ton. brutto, no Mērsrāgā ar malīku un statkokiem.

Kursi.

Rīgas birža, 1923. gada 11. maijā

100 Latvijas rbj.	—	200
Amerikas dolārs	5,09	5,14
Angļu mārciņa	23,46	23,70
100 Francijas franki	83,00	84,25
100 Beļģijas franki	26,80	29,95
100 Šveices franki	91,48	92,40
100 Zviedrijas kronas	132,95	136,68
100 Norvēģijas kronas	82,20	86,45
100 Danijas kronas	95,10	99,00
100 Holandes guldens	198,80	200,81
10000 Vācijas marķas	1,20	1,50
100 Somijas marķas	13,40	14,40
100 Igaunijas marķas	1,47	1,53
100 Ru	50,00	52,00
10000 Polijas marķas	—	1,60
100 Čehoslovāku kronas	15,25	16,00
100 Itālijas liras	23,00	24,10
Padomas rbj.	—	—
10 krievu rubļa rbj.	25,50	—
Zelta (Londonā) par 1 unct tīru zelta	1,70	—
Krievijas sudraba (rbj.) 1,70) par 1 rbj.	0,70	—
5% noteik. obligācija	2,00	2,10
20 zelta kr. 6% Rīg. hip. biedr. kļu zīmēs	—	—
50 zelta kr. 6% Rīg. pils. kr. biedr. kļu zīmēs	—	—
100 zelta kr. 6% Rīg. pils. kr. biedr. kļu zīmēs	—	—
6% Zemes bankas kļu zīmēs	98	—

Rīgas biržas komitejas komisijas priekšsēdētājs A. Kacena.
 Zvēr. biržas maklers M. Okmiāns.

Nikolais, latviešu būrenieks, 65 reģ. ton. brutto, no Kirbižiem ar kokiem.
 Milda, latviešu būrenieks, 53 reģ. ton. brutto, no Kirbižiem ar bērza klučiem.

9. maijā.
 Maagen, dāņu būrenieks, 79 reģ. ton. brutto, no Dānijas ar koku.
 Bob, norvēģu motorkuģis, 499,13 reģ. ton. brutto, no Norvēģijas ar gabalu precēm.
 Hitherwood, angļu tvaikonis, 1596 reģ. ton. brutto, no Harburgas ar balastu.

Telegrammas.

(Latvijas telegrafa aģenturas ārzemju telegrammas.)

Lozanā, 10. maijā. (Reuters.) Nezināmas pertonas šovakar izdarījušas uzbrukumu padomju Krievijas delegātiem viņu viesnīcā. Delegācijas priekšsēdētājs Vorovskis nošauts, Areass un Dmitrijevs smagi ievainoti. Ir iemesls domāt, ka uzbrucēji bijuši fašisti.

Londonā, 9. maijā. (Reuters.) Anglijas pārstāvis Maskavā Hodžons iesniedzis ultimātīvu notu padomju valdībai vakar, 8. maijā, kadē krievu atbildes došanai noteiktais laiks notecēs 18. maijā. Ārlietu ministrs Kersons devis angļu misijai rīkojumu pilnā sastāvā atstāt Maskavu, ja krievu atbilde būs neapmierinoša vai arī ja padomju valdība nemaz neatbildēs. Tādā gadījumā zināms, arī krievu tirdzniecības delegācija Londonā būs spiesta Angliju atstāt.

Pēc ziņām no Maskavas, lielnieku aprindās novērojamas divas strāvas: viena uzstājas par angļu-krievu līguma atcelšanu, bet otra par to, lai līdzšinējos sakarus nekādā ziņā nepārtrauc.

Londonā, 9. maijā. (Reuters.) Pēc Londonā saņemtiem ziņām krievu lielgaballaiva Ziemeļjūrā apķīlājus angļu zvejas kuģi „Lord Astor” un dziausies pakal vēl diviem citiem, bet pēdējie paspējuši aizbēgt. Apķīlāta kuģa ekipāžs — 13 cilvēki — arestēti.

Londonā, 10. maijā. Apakšnamā pazīpots, ka angļu kapakuģis „Harebell” nosūtīts uz Mūrmanas ūdeņiem aizsargāt angļu zvejas traulerus. „Harebell” komandierim dotas instrukcijas nekādā ziņā nepieļaut angļu kuģu aizturēšanu un vajadzības gadījumā lietot ieročus.

Literatūra.

Valsts statistiskā pārvalde. Latvijas Republikas Saemas vēlēšanu iznākumi. M. Skujenieka ievads un redakcija. Rīgā, 1923. gadā.

„Economista” 9. numurs iznācis ar šādu saturu:
 1) Rīgas biržas sabiedrība (beigas) no G. Krūmiņa. — 2) Tirdzniecības un rūpniecības nodoklis (beigas) no A. Jabloņeva. — 3) Diskonto politika no D. Maške. — 4) Līnu tirgus no Z. — 5) Valsts adrešu kalendārs no H. Paerna.

Redaktors: M. Ārons

